

Muốn tìm kiếm về văn hóa, văn học, trước hết phải xác định rõ đâu là văn hóa và đâu là văn học. Có lẽ điều hiểu đúng nhất về văn hóa nói chung người ta có thể đi tìm hiểu biết đúng nhất về hàng loạt các lĩnh vực văn hóa, trong đó có văn hóa văn học, theo con đường quy nạp. Nhưng quy trình như thế này, trên thực tế là hết sức khó khăn. Các vấn đề văn hóa là gì, văn học là gì đã có nhiều quan tâm và hiểu quả tìm kiếm, còn vấn đề văn hóa văn học là gì chưa từng có một công cụ nào đáng kể bằng tiếng Việt thành văn quan tâm riêng rõ ràng nó.

Văn hóa là phạm vi sinh vật duy nhất của sinh vật nhân tính. Đó là phạm vi sinh vật sống con người và vật chất hóa nó để có nguồn năng lượng cho chính nó. Sự sống con người, được coi như không phải là vật chất mà là một dạng thức vận động hết sức đặc biệt của vật chất có thể chuyển mang tên của thức sinh học người. Cái gì sự sống con người được coi như không phải là vật chất (phi vật chất), bởi nó còn có các cấu trúc vật chất của thức sinh học người nhưng không thu nhận tuy là vận động nội tại của cấu trúc đó mà còn là vận động phản ánh do các tác động từ khách thể quy định khả năng sinh trưởng và các đặc tính của vận động đó. Như vậy sự sống con người là một trạng thái thức siêu hình – một trạng thái giới vật chất không thể có được. Đặc tính phi vật chất của sự sống con người chuyển qua là đặc tính vô song trong tất cả các trạng thái vận động vật chất. Đặc tính vô song đó mang tên là nhân tính. Nó cho phép sự sống con người “có quy nạp” tách khỏi và đem một vật thể giới vật chất có sẵn từ khi chưa có sự sống đó. Sự sống con người thức chất là một tập hợp các xung động sinh học. Tập hợp xung động đó tập trung cấu trúc vật chất có khả năng nảy sinh ra nó.

Nhưng đặc tính của tập hợp xung động đó lại không chỉ có khả năng nảy sinh ra nó cấu trúc vật chất đó. Tập hợp xung động có đặc tính được hình thành phi căn nguyên và phản căn nguyên nảy sinh ra nó. Đặc tính phi căn nguyên và phản căn nguyên đó, thức chất là tính chất thoát ly căn nguyên nảy sinh, từ lý bản thân nó làm căn nguyên nảy sinh trạng thái vận động tìm kiếm theo cấu trúc của nó. Ví dụ, tập duy là một dạng thức xung động của bộ não người. Nó có khả năng ly thoát sự chi phối của bộ não thân cấu trúc bộ não đó để lý chính nó làm cấu trúc nảy sinh tập duy tìm kiếm theo. Quy trình này thức chất được gọi là bí ẩn nhưng có trình tự cấu trúc như sau: Nhưng xung động sự sống hình thành tập nhu cầu cung cấp gián tiếp, tác động hợp đồng nhau trở thành một khả năng tập biệt lập nảy sinh nhưng xung động khác tìm kiếm tập hợp đồng lý trở thành một khả năng tập biệt lập khác nảy sinh nhưng xung động khác nữa... Nội thức chất tập duy là

không thể tuyệt đối tách khỏi vật chất sinh ra nó, nó vẫn phải sinh tồn bằng vật chất – phi nó. Giới pháp cho nên thế nên gọi đó là chấp nhận một phương thức thế nên khác: Tuyệt đối biến thành, hóa hành, chất thành một dạng thế nên vật chất mang tên là “ký hiệu của tuyệt đối” để làm công cụ cho tuyệt đối. Ký hiệu của tuyệt đối là vật chất tuyệt đối theo phương thức ghi nhận và đi khỏi tuyệt đối theo phương thức khác để trao đổi với vật chất khác mà ngược lại ta quen gọi là “tồn trình xã hội hóa của tuyệt đối”. Cái gọi là “ký hiệu của tuyệt đối y” chính là ngôn ngữ. Vì thế, tồn trình ngôn ngữ hóa của là tồn trình bắt buộc, thế nên gọi nhất của là tồn trình tuyệt đối nguy hiểm, vinh quang nhất của tuyệt đối. Tuyệt đối như thế mà nó trở thành một dạng thế nên vật chất để biến, vô song, có khả năng, có thể cách bình đẳng với tất cả các dạng thế nên vật chất khác kể cả loài. Như thế, nó có để quy định để coi là cái-phi-tồn-tuyệt để xem tất cả những dạng thế nên phi dạng thế nên nó là tồn tại. Karl Marx gọi tên vật chất là tồn tại có lẽ là trong niềm cảm hứng kiểu hãnh như thế.

Văn hóa là phương thức sinh tồn của sự sống con người chứ không phải là bản thân sự sống con người. Phương thức đó là phương thức vật chất hóa sự sống nên sự phẩm của nó là vật chất phi sự sống mang nhân tính. Có một thế nên làm ngược lại ta để nhận ra, để nhận ra sự sống con người với nhân tính. Thế nên ra nhân tính chính là để tính của sự sống con người. Để tính đó, thu về sự sống con người, những để tính đó có thể trở thành để tính của vật chất phi sự sống. Còn nhiên văn hóa là phương thức nhân hóa và sự phẩm của nó tất yếu là sự phẩm mang nhân tính. Toàn bộ sự phẩm đó “hợp lại” thành ra một thế nên gọi. Ngược lại ta gọi thế nên gọi đó là thế nên gọi sự phẩm văn hóa. Thế nên gọi đó tồn tại có hai phương thức của bản: vật chất và phi vật chất. Ai đó đã dùng khái niệm: *văn hóa vật chất* và *văn hóa phi vật chất* để gọi tên cho văn hóa, chấp nhận qua là dùng khái niệm để phát để gọi tên văn hóa cho dễ hiểu, thuận tiện. Thế nên ra hai cái mà họ gọi đó chính là “sự phẩm văn hóa vật-chất” và “sự phẩm văn hóa phi-vật-chất”(!).

Như vậy, bản thân văn học không phải là văn hóa mà chính là sự phẩm của thế nên thi văn hóa văn học – thế nên thi phương thức sinh tồn sự sống con người bằng hình thức ngôn ngữ ngôn ngữ. Văn học vì thế là thế nên gọi vật chất chất mang nhân tính, là một trong những nguồn năng lượng cho sự sống con người.

Phương thức nào thì sự phẩm đó. Tính chất của phương thức quy định và trở thành tính chất của công cụ thế nên thi phương thức. Công cụ khi đã trở thành sự phẩm thì sự phẩm cũng mang để tính của công cụ. Bởi thế văn học là thế nên gọi mang nhân tính chính không phải là thế nên gọi sự sống con người (quen gọi là thế nên gọi hiện thế nên). Nếu văn học là thế nên gọi hiện thế nên thì chúng ta cần gì nữa của cuộc đời thế nên đang có ngoài văn học! Chính bởi *văn hóa văn học* là một trong những phương thức sinh tồn sự sống con người – phương thức văn học hóa sự sống đó, *văn hóa văn học* quy định thân phận là công cụ nhằm mục tiêu sinh tồn nhân tính, để con người để dinh dưỡng sự sống tâm hồn, tình cảm, lý trí của mình, là thế nên công cụ để con người để hưởng thụ, để giáo dục, để giác ngộ bản thân mình chính không phải là thế nên làm ra để nó dinh dưỡng sự sống cho mình, để nó hưởng thụ cho mình và giáo dục, giác ngộ cho mình. Ai đó để chúng ta bằng văn

học là kết quả của chúng ta chứ không phải là văn học của chúng ta. Nếu có buồn chán thì
chỉ nên buồn chán vì kết quả của chúng ta rồi biết không phải là “học” mà là văn học! Chính bởi
văn hóa văn học

vì những đức tính của nó – đức tính của những nghệ thuật – nên nó bao gồm những nghệ thuật hài hoà
đức tính hai những nghệ thuật mang tên là

sáng tạo sáng tác

văn học và

sáng tạo những nghệ thuật

văn học. Những nghệ thuật làm lý luận phê bình văn học là những nghệ thuật sáng tạo những nghệ thuật văn học,
danh giá của nghệ thuật kém gì danh giá những nghệ thuật sáng tạo sáng tác nếu có thêm vốn tài
ba... Chính bởi đức tính nghệ thuật của văn học nên sáng tạo văn học của nghệ thuật có thể dễ dàng hoá.
Những nghệ thuật như rờng: nghệ thuật dễ dàng hoá đức tính nghệ thuật không phải là chuyển đổi, chỉ đổi mà
nghệ thuật dễ dàng vì mục tiêu của giá trị của nghệ thuật nào đó v.v và v.v... Những nghệ thuật duy mục tiêu nghệ thuật
của của nghệ thuật phải tinh tế xóa bỏ mục tiêu những nghệ thuật những nghệ thuật của văn học, sự mưu mô gì cũng
hiện ra bởi một ngây ngô, kết quả của nó. Những nghệ thuật nào bị những “số số” tác phẩm văn học chỉ
thành ra một số kiến thức thông tin không có ngày mai, chính là những nghệ thuật dễ dàng đổi số của nhân loại...

Nếu những nghệ thuật văn hóa văn học là gì? Là cái mà những nghệ thuật giá trị của những nghệ thuật văn
hóa văn học của

thành. Chúng ta có thể gọi tên

những nghệ thuật văn hóa văn học

là

những nghệ thuật giá trị

của văn hóa văn học. Những nghệ thuật giá trị của nghệ thuật là những nghệ thuật của đời, chỉ những nghệ thuật giá trị của
bên thân những nghệ thuật đó của nghệ thuật (một cách hợp quy luật) những nghệ thuật của văn hóa nói
chung. Bởi thế chúng ta hoàn toàn có thể tìm thấy đúng giá trị của khái niệm “tiên tiến” và “đồng
đà bên số dân tộc” để tiến hành xây dựng những nghệ thuật văn hóa văn học cho hôm nay và mai sau.
Cần làm những nghệ thuật phải biết hiểu nghĩa của hàm kinh nghiệm và văn của nghệ thuật để của khái niệm
“

tiên tiến”

và “

bên số dân tộc”.../.

Nguyễn Đình Côn

(Nhà lý luận văn học)

